ФОНД
НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ

ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”

НАСОКИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА ПО ПРОЦЕДУРА

„КОНКУРС ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ – 2022 г.”

Съдържание

Наименование на конкурса: ... 3
1. Цели на конкурса ... 3
1.1. Научни области ... 3
1.2. Териториален обхват: ... 3
1.3. Индикатори: ... 4
1.4. Приложими дефиниции за целите на процедурата: ... 4
2. Финансови условия ... 5
2.1. Общ бюджет на конкурса: ... 5
2.2. Минимален и максимален размер на финансирането за конкретен проект: ... 6
2.3. Етапи на финансирането на одобрените проекти: ... 6
3. Условия за допустимост ... 7
3.1. Допустими кандидати ... 7
3.1.1. Допустими кандидати ... 7
3.1.2. Изисквания за допустимост на кандидата ... 8
3.1.3. Партньорство и допустимост на партньорите ... 9
3.2. Екип по проекта ... 10
3.2.1. Изисквания към участниците в екипа по проекта ... 10
3.3. Критерии за допустимост на проектните предложения ... 11
3.4. Критерии за недопустимост на проектните предложения ... 11
3.5. Категории разходи, допустими за финансиране: ... 11
3.6. Условия за допустимост на разходите ... 12

3.6.1. Общи условия за допустимост на разходите 12
3.6.2. Специфични допустими разходи за научноизследователска дейност 12
3.6.3. Недопустими разходи 14
3.7. Приложим режим на държавни помощи: 14
3.8. Срок за изпълнение на проекта: 14
4. Общи правила за изпълнение на проектите и контрол върху разходването на средствата 14
4.1. Отчитане на проекта 14
4.1.1. Техническо изпълнение на проектите 15
4.1.2. Финансово изпълнение на проектите и плащане 16
4.1.3. Окончателен размер на финансирането 16
4.1.4. Промени в договора и бюджета 17
4.2. Наблюдение на изпълнението на проектите 17
5. Указания за начина на кандидатстване и срок за подаване на документите 19
5.1. Подаване на проектните предложения 19
5.2. Административно описание на проектното предложение 19
5.3. Научно описание на проектното предложение 20
5.4. Документи за кандидатстване 20
6. Методика за оценка и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти 22
6.1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост 22
6.2. Етап 2: Научна и техническа (финансова) оценка 24
6.2.1. Научна оценка на проектно предложение 24
6.2.2. Техническа (финансова) оценка на проектно предложение 29
6.3. Класиране на кандидатстващите за финансиране проекти 30

Наименование на конкурса:

ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ – 2022 г.

1. Цели на конкурса

Финансирането по настоящата процедура е единствено в подкрепа на осъществяване на нестопанска научна дейност за фундаментални научни изследвания за придобиване на нови знания за насърчаване участието на младите учени и пост-докторанти в научноизследователска дейност. Нестопанската научна дейност е съобразена с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 и допринася за:

- Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания.
- Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.
- Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.
- Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

1.1. Научни области

Целта на процедурата е да насърчи провеждане на качествени фундаментални научни изследвания от млади учени и пост-докторанти, повишаване квалификацията им и получаване на високи научни постижения в следните области:

1) Биологически науки;
2) Математически науки и информатика;
3) Медицински науки;
4) Науки за земята;
5) Обществени науки;
6) Селскостопански науки;
7) Технически науки;
8) Физически науки;
9) Химически науки;
10) Хуманитарни науки.

Научните области, в които ще бъдат финансирани изследвания, са определени с решение на Изпълнителния съвет (ИС) на Фонд „Научни изследвания“ (Фонда).

1.2. Териториален обхват:

Основната дейност по проекта се осъществява на територията на Република България. Допустими са и дейности, свързани с фундаментални научни изследвания, включително широко разпространение при неизключителни и недискриминационни условия на резултатите от изследванията, които да се извършват в други държави.

1.3. Индикатори:

Индикаторите за резултат по настоящата процедира са:

- Брой научни публикации, в резултат от изпълнението на проекта, от тях
  - реферирани и индексирани в световни вторични литературни източници;
  - публикувани в издания с импакт фактор, IF (Web of Science) и импакт ранг SJR (SCOPUS);
  - брой монографии;
- Брой млади учени, докторанти и постдокторанти, участвали във фундаментални научни изследвания;
- Участие с научни съобщения в конференции и научни събития;
- Развити сътрудничества и научни мрежи.

1.4. Приложими дефиниции за целите на процедурата:

Приложими към настоящата процедура са определенията за научноизследователска и развойна дейност и иновации, съдържащи се в чл. 15 на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации[1] и в пар. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания. В допълнение на тях за нуждите на настоящата процедура се използвани следните термини:

„Администратор" на конкурса е Фонд „Научни изследвания".

„Кандидат" е организация, която разработва и подава проектно предложение с цел бъдещо изпълнение в случай на одобрение.

„Бенефициент" е субект, който е страна по договора за финансиране на одобрен проект, получава финансирането и отговаря за изпълнението на дейностите в проекта.

„Проектно предложение" е предложение за осъществяване на фундаментални научни изследвания чрез изпълнението на определен проект с финансиране от Фонда, отговарящо на изискванията на чл. 41 от Правилника на Фонд „Научни изследвания"[2], включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни формуляри и документи, изисквани съгласно настоящата процедура.

„Проект" е съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определени цели, необходими ресурси (разходи) и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено измерими резултати.

„Договор за финансиране" е договор, сключен между Фонд „Научни изследвания" и бенефициент, за предоставяне на финансиране за изпълнение на одобрен проект.

[1] Съобщение на Комисията - Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (2014/C 198/01)

[2] Обн. ДВ бр. 41 от 31.05.2016 г., изм. и доп. в ДВ, бр. 42 от 28.05.2019 г., доп. в бр. 47 от 22.05.2020 г. доп. ДВ, бр. 93 от 09.11.2021 г.

„Базова организация“ е юридическо лице, институция, в която на трудов договор работи ръководителят на научния колектив на даден проект и която предоставя административно и финансово обслужване на дейностите по проекта.

„Отчет“ по проект включва писмен отчет на дейностите по проекта и финансов отчет за направените допустими разходи съгласно бюджета на проекта или етапа от проект.

„Оценител“ е експерт в научната област на проектното предложение, чиято дейност е независима от дейността по проектното предложение и отговаря на условията за оценител, посочени в Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

„Млад учен“ е лице, което извършва научноизследователска и научно-образователна дейност във висше училище и/или научна организация след придобиване на първа образователно-квалификационна степен „магистър“, но не повече от 10 години след придобиването й.

„Докторант“ е учен, който е в процес на придобиване на образователна и научна степен „доктор".

"Постдокторант“ е учен, който е придобил първа образователна и научна степен „доктор“, но не повече от 5 години след придобиването й.

„Непреодолима сила“, известна още като форсмажор (force majeure), е непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора, което прави изпълнението на договора обективно невъзможно докато трае това събитие.

„План за управление на проекта“ включва административно, финансово и научно управление на проекта, управление на риска и др., в който са посочени отговорници за отделните дейности и отделните работни пакети. При наличие на партньори, в плана се определя и начинът на взаимодействие и координация между партньорите.

2. Финансови условия

2.1. Общ бюджет на конкурса:

Прогнозният общ бюджет на конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и пост-докторанти – 2022 г. е 1 000 000 лв.

Предвидено е следното разпределение на наличния общ бюджет по научни области:

Научна област	Бюджет, лв.	Процент от общия бюджет
Биологически науки	**150 000**	**15.0**
Математически науки и информатика	**50 000**	**5.0**
Медицински науки	**123 000**	**12.3**
Науки за земята	**50 000**	**5.0**
Обществени науки	**104 000**	**10.4**
Селскостопански науки	**107 000**	**10.7**
Технически науки	**182 000**	**18.2**
Физически науки	**73 000**	**7.3**
Химически науки	**101 000**	**10.1**

Хуманитарни науки	**60 000**	**6.0**

2.2. Минимален и максимален размер на финансирането за конкретен проект:

Общият размер на финансирането за всеки индивидуален проект по настоящата процедура следва да бъде в следните граници:

1) Минималната сума за всеки отделен проект е 20 000 лв.
2) Максималната сума за всеки отделен проект е 40 000 лв.
3) Не се допуска изкуствено разделяне на проекти, за да бъдат заобиколени горните прагове.

Публичното финансиране не трябва да надвишава 100% от общия размер на допустимите разходи на проекта.

Исканата сума за финансиране на отделен проект да е кратна на 100.

2.3. Етапи на финансирането на одобрените проекти:

Финансирането на проекта е обвързано с изпълнението на включените в проекта дейности и със степента на достигане на заложените в проекта резултати.

Предоставянето на финансирането се извършва еднократно в размер на 100% от сумата за проекта.

Краен срок за предоставяне на авансовото плащане (100% от бюджета на проекта) е 20 работни дни след сключване на договора за финансиране на проекта, освен при заявено желание за отлагане на плащането от бенефициента.

Договорът се изпълнява и отчита на един етап.

Краен срок за предоставяне на Отчет по договора е 30 дни, считано от датата на приключване на договора. Отчетът се придружава с доклад за финансов одит от лицензиран одитор. Неизразходваните средства се възстановяват на Фонда в същия срок.

Непризнатите разходи при финансовия одит се възстановяват на Фонда.

За приключване на проекта се подписва протокол в срок от един месец след утвърждаване от ИС на окончателна обща научна оценка и финансов отчет на проекта и възстановяване на средствата на Фонда, ако има такива.

ВАЖНО! При незадоволителна оценка на окончателния отчет на проекта Изпълнителният съвет може да вземе решение за частично или пълно възстановяване на получените средства, включително и получените възнаграждения за работа по проекта.

Финансовите взаимоотношения между Фонд „Научни изследвания“ и базовата организация се уреждат на основа на договора между тях, както и на решения на ИС на Фонда след предложение на съответната Постоянна научно-експертна комисия (ПНЕК).

При липса на финансови възможности Фондът може да забави невиновно осигуряването на финансови средства, за което уведомява писмено бенефициента. В такъв случай срокът за изпълнение на проекта се удължава автоматично със срока на забавянето.

3. Условия за допустимост

3.1. Допустими кандидати

3.1.1. Допустими кандидати

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са:

1) акредитирани висши училища по чл. 85 ал. 1, т. 7 на ЗВО, които са акредитирани от НАОА да провеждат обучение по образователна и научна степен „доктор“;
2) научни организации по чл. 47, ал. 1 на ЗВО, които са акредитирани от НАОА да провеждат обучение по образователна и научна степен „доктор“.

Проверката за горепосочените обстоятелства се извършва в регистъра на НАОА.

Кандидатите по настоящата процедура трябва да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проектното предложение, а не да действат в качеството на посредници и да извършват дейностите в проектното предложение от свое име и за своя сметка.

Кандидатите по процедурата трябва да са субекти:

- осъществяващи научни изследвания

  и

- чиито дейности са изцяло с нестопански характер

  или

- чиито дейности са със стопански и нестопански характер, но тези дейности са ясно разграничени и начинът им на организация позволява проследяване на приходите и разходите, свързани с тяхното изпълнение, вкл. чрез воденето на аналитична счетоводна отчетност. Когато кандидатът упражнява стопански и нестопански дейности, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани.

Придобитите в резултат от финансирането по настоящата процедура активи ще бъдат използвани само за нестопански дейности и предоставеното финансиране няма да се използва за какъвто и да било вид стопански дейности, включително и следните:

- научни изследвания по договор с предприятия/отрасъл;
- консултантски или други услуги, предоставяни на предприятия/отрасъл;
- отдаване под наем на активите (инфраструктурата/оборудването).

За да бъдат одобрени за финансиране по настоящата процедура, кандидатите следва да докажат, че са юридическо лице, чиято цел е осъществяване на научни изследвания и изследвания и да поемат неотменим ангажимент за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др.

ВАЖНО! Всяко обстоятелство по т. 3.1.1 подлежи на проверка и полученото неправомерно финансиране следва да бъде възстановено заедно със законната лихва. Одобрените за финансиране кандидати следва да декларират и гарантират посочените по-горе обстоятелства. Фонд „Научни изследвания” извършва проверки за декларираните обстоятелства в хода на

изпълнението на проекта и след приключването му до изтичане на амортизационния срок на закупените по проекта активи. Механизмът, по който ще се извършват периодичните проверки на декларираните обстоятелства е подробно описан във вътрешни правила за анализ, контрол и оценка на изпълнението на финансираните от Фонда проекти, осъществявани от постоянните научно-експертни комисии съгласно чл. 76, ал. 1 от Правилника на Фонда. Проверките могат да бъдат както административни по представените счетоводни документи и утвърден индивидуален сметкоплан, от който е видно разделяне на икономическите и неикономическите дейности, така и проверки на място, и се извършват за целия период на тяхната амортизация.

3.1.2. Изисквания за допустимост на кандидата

Потенциалните кандидати **не могат** да участват в конкурса за финансиране на проекти и да получат финансиране в случай че:

а) са обявени в несъстоятелност или са в ликвидация; тяхната дейност е поставена под съдебен надзор; са сключили споразумение с кредитори; са преустановили дейността си; са обект на производство, свързано с такива въпроси или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

б) те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;

в) са признати за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионалната си дейност, доказани с всякакви средства, които ИС на Фонда може да обоснове включително с решения на Европейската комисия и на международни организации;

г) те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация, изпиране на пари или всякаква друга незаконна дейност, ако тази незаконна дейност накърнява финансовите интереси на Европейския съюз;

д) умишлено са представили невярна информация с оглед получаване на финансиране по настоящата процедура или не са представили изискваната информация;

е) към датата на подаване на документите за кандидатстване имат невъзстановени суми към Фонд „Научни изследвания“ от предходни процедури и конкурси, което е доказано с влязло в сила съдебно решение преди датата на обявяване на конкурса;

ж) са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.

За да бъдат одобрени за финансиране по настоящата процедура, кандидатите следва да докажат, че са юридическо лице, чиято цел е осъществяване на научни изследвания и разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др.; публикуване или трансфер на технологии. Посоченото следва да бъде доказано чрез представянето на следните документи:

- Устав или учредителен акт, от който да е видна основната дейност, за която е регистрирано юридическото лице с нестопанска цел. Ако съответния документ е публикуван в Държавен вестник или може да бъде посочен достоверен източник на публична информация, документът не се прилага, а само се посочва източникът.

- Устройствен правилник или друг правилник за дейността, устав или други правила уреждащи осъществяваните дейности и начинът на финансирането им.

Горепосочените документи могат да бъдат представени в един екземпляр от допустимите кандидати по т. 3.1.1, като са валидни за всички проектни предложения, в които кандидатът участва като базова или партньорска организация по конкурси от текущата година. Одобрените за финансиране кандидати, преди да сключат договора, следва да представят като доказателства, в случай че осъществяват дейности от икономически и неикономически характер, тези два вида дейности, както и средствата и разходите за тях, да могат да бъдат ясно разграничени, следните документи:

- Годишен финансов отчет на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа (вкл. годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета, за кандидатите, които го съставят);
- Информационен източник, свързан с водената от кандидата стопанска отчетност, от който може да се проследи за кои дейности (стопански и нестопански) се използват съответните активи на кандидата;
- Годишна данъчна декларация с входящ номер от Национална агенция за приходите (НАП) на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа.

В случай, че кандидатите не докажат горното декларирано обстоятелство, с тях няма да бъде сключен договор. Ако една организация участва като базова организация с повече от едно проектни предложения, тя подава тези документи само в един екземпляр.

В случай, че с кандидата бъде сключен договор, той ще поеме договорно задължение придобитото с финансирането по проекта оборудване да бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране, включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други организации по т. 3.1.1.; широко разпространение на резултатите от изследователската дейност при неизключителни и недискриминационни условия; дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер.

ВАЖНО! Изискванията по точки б), в) и г) се отнасят и **за всички лица, които са овластени да представляват кандидата**. Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в точки от а) до ж), като попълнят Декларация – **Приложение 2.**

3.1.3. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата процедура за конкурс кандидатите **не могат** да участват съвместно с други допустими кандидати (партньори).

В процеса на изпълнение на дейностите по проекта бенефициентите могат да възложат на изпълнители извършването на определени допълващи дейности по проекта, посредством състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури, отговарящи на т. 89 – т. 96 от Известие на Комисията, относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, пар. 1 от ДФЕС(2016C 262/01). В случаите, когато бенефициентите се явяват възложители по смисъла

на чл. 5 или чл. 6 от Закона за обществените поръчки[3] (ЗОП), изборът на изпълнители се осъществява по реда на ЗОП. Изпълнителите в процедури по възлагане дейности по изпълнението на проекта не са партньори.

3.2. Екип по проекта

За всяко проектно предложение кандидатът определя екип, който включва:

1) ръководител на проекта;

2) членове – учени, докторанти, постдокторанти и студенти.

3.2.1. Изисквания към участниците в екипа по проекта

1) Ръководителят на проекта трябва да бъде млад учен, притежаващ образователната и научна степен „доктор“ или научната степен „доктор на науките“, или постдокторант с необходимата за успешното изпълнение на проекта научна компетентност, удостоверена чрез професионална автобиография, научни публикации, притежание на патенти (ако е приложимо) в съответната научна област. Ръководителят на проекта трябва да е в трудови правоотношения с базовата организация. Един учен не може да бъде ръководител на повече от едно проектно предложение в рамките на конкурса. Ръководителят на проекта трябва да бъде млад учен, притежаващ образователната и научна степен „доктор“ или научната степен „доктор на науките“, или постдокторант **към момента на сключване на договора**. Ученият може да остане ръководител на проекта и в случай, че по време на изпълнението на проекта е престанал да отговаря на условията за млад учен и/или постокторант.

2) Не могат да бъдат ръководители на проекти лица, получили финансова подкрепа по други проекти за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти, финансирани от Фонда, по които срокът за изпълнение на проекта не е изтекъл.

3) Останалите участници са:

- докторанти, постдокторанти и млади учени, за които се прилага професионална биография и списък на научните публикации, ако има такива. Участникът в колектива може да остане член на колектива на проекта и в случай, че по време на изпълнението на проекта е престанал да отговаря на условията за докторант, млад учен или постокторант.
- студенти.

Участници в научния колектив могат да бъдат и учени от организации, различни от базовата организации.

Участниците в научния колектив не могат да участват в повече от 3 проектни предложения в рамките на конкурса.

4) Не могат да бъдат участници в проекти лица, които като ръководители на проекти не са представили неоснователно в срок отчетите по договори от предходни конкурси на Фонд „Научни

[3] Обн. ДВ бр. 13 от 16 Февруари 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019 г., доп. в бр. 47 от 22.05.2020 г. посл. изм. и доп. в ДВ, бр. 107 от 18.12.2020 г.

изследвания" след 2016 г. или са били ръководители на проект, получил незадоволителна оценка през последните три години.

5) В научните колективи могат да участват и учени от установени в чужбина научни организации, съгласно чл. 45, ал. 3, на Правилника на Фонда.

Обстоятелствата по т. 1-3 се установяват с декларация от съответния член на колектива.

Минималният брой членове на научния колектив е трима.

3.3. Критерии за допустимост на проектните предложения

По настоящата процедура са допустими за финансиране само кандидати, чиито проектни предложения допринасят за развитието на поне една от областите, посочени в т. 1.1.

По настоящата процедура могат да се предлагат само проекти за фундаментални научни изследвания на млади учени или на постдокторанти. По нея се финансират единствено неикономически дейности и активи, използвани за неикономически дейности на бенефициентите.

3.4. Критерии за недопустимост на проектните предложения

По настоящата процедура за конкурс са недопустими проектни предложения:

- включващи дейности, които вече са финансирани от други източници;
- които не включват фундаментални научни изследвания на млади учени или постдокторанти;
- които включват дейности, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за финансиране на проекта по настоящата процедура.

ВАЖНО! Всяко обстоятелство по т. 3.4 подлежи на проверка и полученото неправомерно финансиране следва да бъде възстановено.

3.5. Категории разходи, допустими за финансиране:

Управлението на финансовите средства по проекта се осъществява в съответствие с Правилника на Фонд „Научни изследвания".

При предоставяне на финансирането по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи", детайлно описани по-долу. Бюджетът (съгласно финансовия план) представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта.

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на Временната научно-експертна комисия (ВНЕК) до кандидата, както и намаляване на бюджета на проектното предложение. Възможните изменения на бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на исканата сума по настоящата процедура.

3.6. Условия за допустимост на разходите

3.6.1. Общи условия за допустимост на разходите

За да бъдат **допустими**, **разходите** по настоящата процедура за подбор на проекти, трябва да отговарят на следните условия:

- да са извършени от одобрен бенефициент (базова организация по проекта);
- да са целесъобразни и да са извършени за дейности, включени в проекта;
- да са финансово обосновани и законосъобразни в съответствие с националното законодателство;
- да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – публичност, прозрачност и реалистичност на предвидените разходи, съчетано с икономичност, ефективност и ефикасност;
- да са действително извършени в периода от влизането в сила на договора за предоставяне на финансирането до края на срока на изпълнението на проекта;
- да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента;
- да могат да се установят и проверят по вид и размер и да са проследими на базата на водената счетоводна отчетност;
- да бъдат подкрепени с оригинални разходо-оправдателни документи и документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- да не са финансирани от друг източник, включително по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, финансирана с публичен ресурс, включително ресурс на Европейския съюз.

3.6.2. Специфични допустими разходи за научноизследователска дейност

Приемливи разходи за финансиране на научни изследвания в рамките на настоящата процедура са следните видове разходи:

а) Преки разходи за:
- персонал;
- командировки;
- дълготрайни материални и нематериални активи, включително апаратура;
- външни услуги, пряко свързани с изпълнението на проекта;
- материали, консумативи и други допустими разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта.

б) Непреки разходи:
- разходи за обслужване на проекта от базовата организация;
- разходи за финансов одит на проекта.

Разходите за персонал включват възнаграждения на екипа на проекта и съответните осигурителни плащания от страна на работодателя само в степента и за времето, за което членовете на екипа са ангажирани в работа по конкретния научноизследователски проект, в рамките на максималното допустимо работно време съгласно Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове. Размерът на тези разходи е до 30% от преките допустими разходи за изпълнението на проекта.

Разходите за командировки са до 40% от преките допустими разходи и включват:

а) присъщите разходи за командировки на членове на научния колектив за изпълнение на дейности по проекта (пътни, дневни, квартирни, мед. застраховка, виза, такса за участие и др.);

б) разходи за посещения на учени от чужбина за изпълнение на дейности, свързани с проекта в базовата организация при условията на краткосрочна мобилност (поемане разходите за командировка).[4] Учени от организации в чужбина, членове на научния колектив, могат да получават финансиране по проекта единствено за командировки до базовата организация, свързани с изпълнението на проекта.

Разходите за дълготрайни материални активи, включително апаратура, инструменти и оборудване и разходи за дълготрайни нематериални активи (софтуер и информационни продукти), водещи до признаване на актив, не са ограничени като максимален процент от преките допустими разходи по проекта както за отделните етапи, така и за целия проект. Те са приемливи разходи за проекта в пълен размер доколкото закупените активи са необходими за осъществяване на неикономическите дейности по научноизследователския проект. При обосновката на разходите трябва да са посочени индикативни цени за планираните за закупуване активи, които да бъдат придружени с приложени оферти или извлечения от каталози на производители или доставчици. Придобитите активи могат да бъдат използвани след проекта само за целите на нестопанската дейност на организацията и в съответствие с т. 20, от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Това обстоятелство, ще бъде обект на периодични проверки от страна на Фонда. Механизмът, по който ще се извършват периодичните проверки на декларираните обстоятелства е подробно описан във вътрешни правила за анализ, контрол и оценка на изпълнението на финансираните от Фонда проекти, осъществявани от постоянните научно-експертни комисии съгласно чл. 76, ал. 1 от Правилника на Фонда. Проверките могат да бъдат както административни по представените счетоводни документи, така и проверки на място и се извършват за целия период на тяхната амортизация.

Разходите за външни услуги, пряко свързани с изпълнението на проекта, включват разходи за заплащане на външни организации и лица, за използване на апаратура, анализи, консултации, такса правоучастие в конференции и други. В тази група разходи се включват и разходи за ремонт на научна апаратура, налична в научната организация и използвана за изпълнение на проекта. Възнаграждения като външни изпълнители не могат да получават лица, които са членове на ИС на Фонда, съответната ПНЕК, ВНЕК и рецензентите, оценявали проектното предложение.

Разходите за материали, консумативи и други допустими разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, включват и разходи по широко разпространение на резултатите от научните изследвания, при неизключителни и недискриминационни условия, например чрез преподаване, бази данни или публикации със свободен достъп, или софтуер с отворен код, организиране на семинари и други, извършени пряко във връзка с изпълнението на проекта.

Разходите за обслужване на проекта от базовата организация са до 7% от стойността на изразходваните преки допустими разходи по проекта.

Разходите за одит на проекта са в размер до 1% от стойността на изразходваните преки допустими разходи по проекта. Одиторите за всеки одобрен проект се избират от Регистъра на регистрираните одитори, по Закона за независимия финансов одит, които имат опит в одит на проекти. Процедурата за избор на одитор се извършва по реда на Закона за обществените поръчки.

[4] Допустимите размери на разходите следва да са съобразени с националното и съответното чуждестранно законодателство за командироване - където е приложимо

3.6.3. Недопустими разходи

За недопустими по настоящата процедура за подбор на проектни предложения се считат следните видове разходи:

- разходи за дейности извършени преди датата на влизане в сила на договора за финансиране по настоящата процедура;
- разходи, които вече са финансирани или подлежат на потвърдено и осигурено финансиране от други източници;
- разходи за закупуване на активи и осъществяване на дейности, които не са пряко свързани с проектното предложение и предвидените в него фундаментални научни изследвания;
- разходи за данъци, вкл. възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за глоби, санкции и неустойки, възникнали в хода на изпълнение на договора;
- разходи за консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение;
- разходи, поставени в зависимост от използване на местни за сметка на вносни стоки
- всички други разходи, които не попадат в обхвата на допустимите разходи по процедурата.

3.7. Приложим режим на държавни помощи:

Дейностите, финансирани по настоящата процедура, излизат извън обхвата на чл. 107 от Договора за Функциониране на Европейския съюз в съответствие с чл. 2.1.1. „Публично финансиране на неикономически дейности“ от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, в съответствие с критериите и обстоятелствата, описани в т. 3.1, 3.6, 4.1 и 4.2 на настоящите Насоки. Проверката и контрола се извършва по правила, приети от ИС.

3.8. Срок за изпълнение на проекта:

Срок за изпълнение на одобрените проекти: 24 месеца.

За начална дата на проекта се счита датата на подписване на договора за финансиране.

4. Общи правила за изпълнение на проектите и контрол върху разходването на средствата

4.1. Отчитане на проекта

Бенефициентите трябва да водят точна и редовна документация по проекта. Те са задължени да поддържат аналитична счетоводна отчетност и документация за допустимите разходи по проекта за използването на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора. Отчетните документи трябва да включват фиксирани условия за експлоатация на активите с нестопанска цел и дневник за натоварването и експлоатацията на закупеното оборудване, който следва да се води за активи с цена на придобиване на актива над 20 000 лв. Фонда извършва текущ и последващ контрол, съгласно приети от ИС правила.

Ръководителят на проекта се задължава да представи на Фонда Отчет по проекта до 30 дни, считано от датата на приключване на проекта.

4.1.1. Техническо изпълнение на проектите

Предоставените средства се изразходват целево и законосъобразно за изпълнение на дейностите по проекта, подробно описани в Работната програма. Изпълнителят не може да променя или отменя дейности по Работната програма, освен промени по реда, предвиден в Правилника на Фонд „Научни изследвания". Изпълнителят не може да отклонява средства от утвърдения Финансов план за изпълнението на други дейности или задачи извън Работната програма.

При изпълнението на проекта ръководителят на научния колектив може да прави промени във финансовия план чрез прехвърляне между различните групи допустими преки разходи, при условие че преразпределението не надвишава 15% от общия размер на допустимите преки разходи и не нарушава максималните стойности, определени в т. 3.6.2 от Насоките. В този случай ръководителят на научния колектив писмено уведомява ръководителя на базовата организация и Управителя на Фонда. Уведомлението се прилага към съответния финансов отчет без да се подписва допълнително споразумение към договора за финансиране. Преразпределение между перата, надвишаващо 15% (но не повече от 25%) от общия размер на допустимите преки разходи, може да бъде направено само по реда, предвиден в Правилника на Фонд „Научни изследвания".

За отчитане на натовареността на екипа в работата по проекта, бенефициентът въвежда система, която позволява точното определяне на времето, за което членовете на екипа са ангажирани в работа по конкретния научноизследователски проект.

Доставката на апаратура се извършва от бенефициентите посредством състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури, отговарящи на т. 89 – т. 96 от Известие на Комисията, относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, пар. 1 от ДФЕС(2016C 262/01) и при спазване на условията на Закона за обществените поръчки, като в комисията за провеждане на процедурата участва и представител на Фонд „Научни изследвания". Бенефициентите заприходяват закупените по проекта активи като своя собственост в съответствие с действащото законодателство и счетоводните стандарти.

Бенефициентът носи отговорност за съхраняването и експлоатацията на оборудването и активите, необходими за изпълнението на проекта, с грижата на добър стопанин. Той се задължава да:

- създаде необходимите условия – организационни, материални, кадрови, сервиз, консумативи и други, осигуряващи нормална експлоатация на апаратурата;
- осигури достъп до специализираната апаратура на участниците в проекта;
- води регулярно дневник за натоварването и експлоатацията на закупеното оборудване за активи с цена на придобиване на актива над 20 000 лв.;
- осигури свободен достъп до активите по проекта на външни физически и юридически лица при фиксирани условия за експлоатация с нестопанска цел, за което Фондът се уведомява писмено.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити от бенефициентите изцяло или частично с предоставеното от Фонд „Научни изследвания" финансиране, не могат да бъдат прехвърляни в собственост на трети лица.

Резултатите следва да бъдат широко разпространени.

При научни публикации и други начини за разпространение на резултатите от проекта трябва да се спазват принципите на научна етика, реалните приноси на всеки от учените към научните изследвания, както и спазване на принципите на Европейската харта на изследователите.

Във всяка научна публикация, изследванията по която са финансирани напълно или частично по проекта, Фонд „Научни Изследвания“ (“Bulgarian National Science Fund” за публикации на английски език) се отбелязва като финансираща организация като се посочва номера на договора за финансиране.

Страните се освобождават от отговорност за неизпълнение на задълженията си, когато невъзможността за изпълнение се дължи на непреодолима сила. Никоя от страните не може да се позовава на непреодолима сила, ако е била в забава и не е информирала другата страна за възникването на непреодолима сила. Страната, засегната от непреодолима сила, е длъжна да предприеме всички разумни усилия и мерки, за да намали до минимум понесените вреди и загуби, както и незабавно да уведоми писмено другата страна при настъпване на непреодолимата сила. Докато трае непреодолимата сила, изпълнението на задължението по договора се спира. Не може да се позовава на непреодолима сила онази страна, чиято небрежност или умишлени действия или бездействия са довели до невъзможност за изпълнение на договор.

Съгласно чл. 85 от Правилника на Фонд „Научни изследвания“, проверката за допустимостта на изразходваните средства, включително и при обстоятелства на непреодолима сила, се осъществява от регистрирани одитори – дипломирани експерт-счетоводители при одитиране на финансовия отчет на проекта.

4.1.2. Финансово изпълнение на проектите и плащане

Максималният размер на финансирането на проекта задължително се фиксира в договора за финансиране. Фиксираният в договора размер на финансирането се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в договора размер на финансирането е окончателен и не може да бъде завишаван, но действителният размер на подлежащата на изплащане сума се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

Финансирането на проекта е обвързано с изпълнение на включените в проекта дейности и със степента на достигане на заложените в проекта резултати.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност), могат да бъдат представени за плащане само веднъж, т.е. разходите, за които е поискано финансирането, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка/подсметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора.

В съответствие с Указание № НФ-5/28.07.2014 г. на министъра на финансите относно третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. „Възстановимият данък добавена стойност” е недопустим разход за финансиране от Фонда.

4.1.3. Окончателен размер на финансирането

Окончателният размер на финансирането от страна на Фонд „Научни изследвания” се определя на базата на Договора за финансиране на проекта, както и на решения на ИС на Фонда.

Всеки бенефициент е длъжен в срок до 30 дни след предоставяне на крайната оценка за проекта да възстанови на Фонда всички неизразходвани след приключването на изпълнението на проекта средства, както и изразходваните средства в нарушение на тези Насоки и на Договора за финансиране.

В случай на незадоволителна оценка на изпълнението на целия проект, ИС взема решение за прекратяване на договора, което може да включва частично или пълно възстановяване на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора.

4.1.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за финансиране се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните.

Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора, и равното третиране на бенефициентите.

Промяна на ръководителя на проекта се допуска само в случаите, когато е престанал да отговаря на предварително обявените изисквания за настоящия конкурс (включително и да не е в трудови правоотношения с базовата организация) или не е в състояние да изпълнява своите задължения по проекта. Промяната се прави с анекс към договора след решение на ИС на Фонда. Ученият, предложен за нов ръководител, трябва да е бил член на научния колектив при подаване на проектното предложение и да отговаря на условията за ръководител на проект за настоящия конкурс.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на финансирането по договора или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

Ако отчет по проект не бъде предаден до два месеца след изтичане на определения срок, Фондът предприема действия, предвидени в договора за финансиране. Ръководителят и членовете на научния колектив на проекта нямат право да участват в колективи за подаване на нови проектни предложения по конкурси на Фонда до предаване на отчета. Ако отчет по проект не бъде предаден до шест месеца след изтичане на определения срок, Фондът предприема действия за възстановяване изцяло на сумата за съответния отчетен период от базовата организация и партньорските организации, ако има такива. Ако забавянето се дължи на не предаден научен отчет, ръководителят и членовете на научния колектив на проекта нямат право да участват в колективи за подаване на нови проектни предложения по конкурси на Фонда за срок от три години. В срока за представяне на окончателния финансов отчет се възстановяват на Фонда и неизразходваните средства по проекта, а когато финансовият одит на отчета на проекта е осъществен от одитор, определен от базовата организация по проекта, в същия срок се възстановяват и сумите, определени като недопустими или непризнати разходи.

Решенията за оценка на отчета се взимат не по-късно от 6 месеца от предаването на отчета и се публикуват на интернет страницата на Фонда в протокола на изпълнителния съвет, в който е вписано решението.

4.2. Наблюдение на изпълнението на проектите

Постоянните научно-експертни комисии на Фонда осъществяват текущ анализ и мониторинг на финансираните научноизследователски проекти и на направените разходи по изпълнението на проектите.

Фонд „Научни изследвания” има задължението да извършва проверки за изпълнението на административните, финансовите, техническите и други организационни аспекти на проектите, както и за спазване на условията по чл. 2.1.1 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на разходно-оправдателни и други документи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложени по проекта. Проверките на място се извършват след предварително уведомяване от страна на Фонд „Научни изследвания” и съгласуване на датите и програмата на посещението с проверяваното лице или организация. В случай на констатация за неизпълнение, Фонд „Научни изследвания“ си запазва правото едностранно да прекрати договора.

В зависимост от постигнатите резултати за всеки проект се поставя обща научна оценка, която, в съответствие с Правилника на Фонда, може да е:

1. „много добър“ – проекти, постигнали изцяло научните резултати за дадения етап, които са отразени в пълен обем или частично в публикувани или приети за печат научни публикации в авторитетни научни списания с импакт фактор/ранг, отговарящи на изискването по чл. 70, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки - в статии, публикувани или приети за печат в реферирани и индексирани издания, както и в рецензирани студии или монографии;

2. „добър“ – проекти, постигнали основната част от научните резултати за дадения етап, но не по-малко от осемдесет процента от тях, или еквивалентни по значимост резултати, свързани с работа по проекта, които са отразени в публикувани или приети за печат научни публикации в списания с импакт фактор/ранг, отговарящи на изискването по чл. 70, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки - в статии, публикувани или приети за печат в реферирани и индексирани издания, както и в рецензирани студии или монографии;

3. „задоволителен“ – проекти, постигнали част от научните резултати за дадения етап, но не по-малко от петдесет процента от тях, или еквивалентни по значимост резултати, свързани с работа по проекта; при междинно отчитане постигнатите резултати трябва да дават възможност проектът да бъде продължен и успешно завършен;

4. „незадоволителен“ – проекти, постигнали по-малко от петдесет процента от очакваните резултати, и липса на научни публикации, поради което след междинното отчитане проектът не може да бъде продължен или завършен успешно.

Ако отчетът по проекта не бъде предаден до два месеца след изтичане на определения срок, съгласно ПФНИ, Фондът предприема действия, предвидени в договора за финансиране. Ръководителят и членовете на научния колектив на проекта нямат право да участват в колективи за подаване на нови проектни предложения по конкурси на Фонда до предаване на отчета.

Ако отчетът по проекта не бъде предаден до шест месеца след изтичане на определения срок, съгласно ПФНИ, Фондът предприема действия за възстановяване изцяло на сумата за съответния отчетен период от базовата организация и партньорските организации, ако има такива. Ако забавянето се дължи на непредаден научен отчет, ръководителят и членовете на научния колектив на проекта нямат право да участват в колективи за подаване на нови проектни предложения по конкурси на Фонда за срок от три години.

Решенията за оценки на отчетите се вземат не по-късно от 6 месеца за окончателни отчети и се публикуват на интернет страницата на Фонда в протокола на изпълнителния съвет, в който е вписано решението.

В срока за представяне на окончателния финансов отчет се възстановяват на Фонда и неизразходваните средства по проекта, а когато финансовият одит на отчета на проекта е

осъществен от одитор, определен от базовата организация по проекта, в същия срок се възстановяват и сумите, определени като недопустими или непризнати разходи.

Тъй като научните изследвания, които се финансират по конкурса, могат да бъдат само фундаментални, като резултат от изпълнението на проектите не могат да бъдат заявки за патенти, полезни модели или други форми на защита на интелектуална собственост.

5. Указания за начина на кандидатстване и срок за подаване на документите

5.1. Подаване на проектните предложения – чрез системата СУНИ

Проектните предложения се представят до 17:30 часа на 07.09.2022 г. по електронен път към Фонд „Научни изследвания“ в електронен формат чрез системата СУНИ на следния адрес:

https://enims.egov.bg/

Документите – Част 1 и Част 2 на проектното предложение, трябва да дават възможност за автоматично търсене (в pdf формат генериран автоматично от документа). Документите следва да са подписани или с електронни подписи, или подписани и сканирани. Всички декларации от членовете на колектива се прилагат също или електронно подписани, или подписани и сканирани. Декларациите от името на базовата организация, както и декларацията за обработка на лични данни от ръководителите на организациите могат да се подадат подписани електронно или се подават в оригинал в деловодството на Фонда и важат за всички конкурси на Фонда през годината. Нови декларации се подават само при промяна на обстоятелства по тях. При електронното подаване всички документи трябва да бъдат подадени в съответните позиции на формата за електронно подаване на проектните предложения. Крайното подаване се извършва чрез използване на електронен подпис от ръководителя на базовата организация и е описано в техническите указания (отделен файл).

Административното описание – Част 1 и Научното описание – Част 2 на проектното предложение, както и файловете с приложенията към Научното описание – Научни биографии, Работна програма и Бюджет на проекта, се подават на български и английски език.

Срокове по конкурса:

- Обявяване на конкурса – до 24.06.2022 г.
- Краен срок за подаване на проектни предложения – до 07.09.2022 г.
- Срок за оценка и класиране на проектите – до 30.11.2022 г.

Проектното предложение включва административно и научно описание на проекта.

5.2. Административно описание на проектното предложение

Административното описание на проектното предложение се изготвя съгласно Част 1 на Документите за кандидатстване и включва:

- наименование на конкурса;
- основна научна област съгласно т. 1.1 Насоките, в която проектът кандидатства, и до две допълнителни научни области;
- заглавие на проекта;
- вид на планираните изследвания (по конкурса се финансират само фундаментални научни изследвания);

- базова организация;
- име и адрес на ръководителя на научния колектив;
- списък на членовете на научния колектив;
- искана сума за изпълнение на проектното предложение;
- резюме на проекта.

Проект може да се подава само в една научна област, като при интердисциплинарни проекти могат да бъдат посочени до две допълнителни научни области.

Към административното описание на проекта на български език се прилага „План за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др.“ (до 2 стр.).

5.3. Научно описание на проектното предложение

Научното описание на проектното предложение се изготвя съгласно Част 2 на Документите за кандидатстване и формите, включени в нея и се изготвя на български и английски език.

Дейностите по проекта се групират на работни пакети. Работните пакети, които включват изпълнение на научноизследователски дейности задължително предвиждат достигане до един или няколко научни резултата.

Очакваните резултати на проектите трябва да са ясни, измерими и проверими при тяхното крайно отчитане съгласно Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“[5]. Те трябва задължително да предвиждат поне една приета за печат или излязла от печат научна публикация в списание с импакт фактор или импакт ранг или изградена апаратура с уникални характеристики, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки – публикация в реферирано и индексирано списание, или рецензирана студия, или част от монография.

Когато към датата на подаване на проектното предложение членове на научния колектив участват или са участвали през предходните пет години в проекти, финансирани от Фонда, тази информация се включва в Научната биография на учения.

В заявление към проектното предложение ръководителят на научния колектив може да посочи до двама учени от страната или чужбина, които да не бъдат включени като оценители на проекта. При определяне на независимите оценители, съответната ВНЕК се съобразява с искането на ръководителя на научния колектив.

5.4. Документи за кандидатстване

Административно описание на проектното предложение:

- Част 1 на Документите за кандидатстване на български език;
- Част 1 на Документите за кандидатстване на английски език.

Научно описание на проектното предложение:

- Част 2 на Документите за кандидатстване на български език;
- Част 2 на Документите за кандидатстване на английски език;

[5] Обн. ДВ, бр. 54 от 29 юни 2018 г.

Приложения към Научното описание:

- Професионални биографии на ръководителя и на членовете на научния колектив на български език;[6]
- Професионални биографии на ръководителя и на членовете на научния колектив на английски език. За чуждестранен учен се попълва биография само на английски език, която се придружава от подписана от нея/него декларация за съгласие и информация за конкретното му участие в проекта;[7]
- Работна програма на български език;
- Работна програма на английски език;
- Бюджет на проекта във формат на ексел – на български език;
- Бюджет на проекта във формат на ексел – на английски език;

Декларации:

- **Приложение 1:** Декларация във връзка с т. 3.1.1.
- **Приложение 2**: Декларация във връзка с т. 3.1.2.
- **Приложение 3**: Декларация от ръководителя на проекта:
  - за фундаментален характер на научното изследване;
  - по чл. 46, ал. 5 от Правилника на Фонда и във връзка с т. 3.2.1 от Насоките.
- **Приложение 4**: Декларация от членовете на екипа на проекта (включително ръководителя на екипа):
  - по т. 3.2.1 от Насоките;
  - във връзка с Общия регламент за защита на личните данни (Регламент ЕС 2016/679). В случай на отсъствие на такава декларация или отсъствие на съгласие за съхранение и обработка на личните данни от Фонда на дадено лице, информация за него не се включва в проектното предложение.

Ако една организация подава повече от едно проектно предложение като базова организация, в Деловодството на Фонда се представя един официален екземпляр от Приложения 1 и 2 на хартиен носител, който важи за всички конкурси през календарната година.

Неразделна част от тези Насоки са всички образци на документи и формуляри, които се попълват от кандидата, включително Част 1 и Част 2 на Документите за кандидатстване, декларации и други.

След одобряването на проекта и преди подписването на Договора за финансирането му всеки одобрен кандидат (базова организация) подписва **Декларация по образец в четири раздела**:

Раздел А – за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност на кандидата;

Раздел Б – потвърждение, че полученото по тази процедура финансиране ще бъде използвано единствено за финансиране на фундаментални научни изследвания;

Раздел В – за потвърждаване на задължението, че придобитото с финансирането по проекта оборудване ще бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране, включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други организации по чл. 3.1.1.; широко разпространение на

[6] За студенти не се изисква професионална биография.

[7] Съгласието може да бъде приложено като сканиран подписан документ от чуждестранния учен, но в случай, че проектът се финансира, при сключване на договора следва да се представи и оригинал.

резултатите от изследователската дейност при неизключителни и недискриминационни условия, дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер. Извършването на фундаментални научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество.

Раздел Г – за съгласие за осигуряване на достъп и предоставяне на информация на администратора и компетентните органи, необходими в хода на изпълнение и отчитане на проекта, както и във връзка с други съотносими към процедурата обстоятелства.

Раздел Д – че разходите, предвидени за финансиране по проекта, не са финансирани от друг източник.

Кандидатите могат да поискат разяснения от Фонда по конкурсната документация до 10 дни преди изтичането на срока за подаване на проектните предложения. Постъпилите въпроси и отговорите се публикуват на Интернет страницата на Фонда, не по-късно от 5 дни от получаване на искането. В разясненията не се посочва информация за лицата, които са ги поискали.

6. Методика за оценка и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти

Финансирането по настоящия конкурс се предоставя въз основа на процедура за подбор на проектни предложения, открита на основание Закона за насърчаване на научните изследвания и Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

За всяка от областите по т. 2 от Насоките се определя по една ВНЕК. С решение на ИС една ВНЕК може да организира оценяването на повече от една научна област. Временните научно-експертни комисии организират оценяването на проектните предложения от независими оценители (в т.ч. и чуждестранни) и извършват класиране на кандидатстващите в конкурса научноизследователски проектни предложения в съответствие с нормативно установени критерии. За всяко проектно предложение ВНЕК определя докладчик от своя състав.

Оценката на проектните предложения включва следните етапи:

1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост.
2. Етап 2: Научна и техническа (финансова) оценка.

6.1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост

Проверката за административно съответствие и допустимост се извършва от съответната ВНЕК и включва следните критерии:

Критерии за административно съответствие и допустимост

Критерии	Съответствие
1. Наличие на проектно предложение, включващо административно и научно описание на проекта на български и английски език, както и всички приложения, посочени по-горе.	
2. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на: (1) срока за подаване на документите; (2) заявената сума за финансиране на проекта;	

(3) допустимост на базовата организация по изискванията, посочени в т. 3.1 от Насоките за кандидатстване, включително за условията по чл. 2.1.1. на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации; (4) изискванията към ръководителя на научния колектив, посочени в т. 3.2 от Насоките за кандидатстване; (5) изискванията към членове на научния колектив, посочени в т. 3.2 от Насоките за кандидатстване.	
3. Съответствие на административното описание с изискванията по т. 5.2 от Насоките за кандидатстване.	
4. Съответствие на разпределението на финансовия план по пера с Насоките за кандидатстване.	
5. Съответствие на проектното предложение с основната научна област, за която е подадено.	
6. Определяне на проектното предложение като непопадащо в обхвата на режима по държавни помощи (извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС, тъй като изпълнява изискванията на т. 2.1.1 от Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации) .	
7. Наличие на план за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др. в административното описание на проекта на български език	
8. Определяне на предвидените научни изследвания са фундаментални, както следва: - експериментална или теоретична дейност, предприета с основна цел за придобиване на нови знания за фундаменталните причини за явленията или наблюдаемите факти; - не се цели каквото и да било пряко търговско приложение или използване.	
9. Планирани за публикуване научни публикации в списание с импакт фактор или импакт ранг, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки – публикация в реферирано и индексирано списание, или рецензирана студия, или част от монография.	

При установяване на неверни данни в проектното предложение или приложенията към него, както и ако проектното предложение повтаря научната програма на вече финансиран текущ или приключил проект от предходни конкурсни сесии на Фонда, проектното предложение се изключва от втория етап на оценката и не се разглежда в рамките на конкретната конкурсна процедура. Проектът се отстранява, декласира или прекратява, ако тези обстоятелства бъдат установени на по-късен етап.

След изтичане на срока за подаване на проектните предложения за конкурса, Управителят на Фонда уведомява ръководителите на научни колективи, чиито проектни предложения не отговарят на едно или повече от изискванията. Несъответствията могат да бъдат отстранени в срок до 5

работни дни след уведомяването. Ако несъответствията бъдат отстранени, проектното предложение се допуска до следващия етап на оценката. При отстраняване на несъответствията не се допуска замяна на подаденото Научно описание на проектното предложение – Част 2.

Кандидат, който не отстрани допуснатото несъответствие в определения срок или не отговаря на някои от изброени критерии за административно съответствие, се изключва от втория етап на оценката и проектното предложение не се разглежда в рамките на конкретната конкурсна процедура.

В резултат на проверката за административно съответствие и допустимост ВНЕК изготвя протокол, който съдържа:

1. списък на научноизследователските проекти, допуснати до оценяване;

2. списък на научноизследователските проекти, които не са допуснати до оценяване, и основанията и мотивите за недопускането им.

Списъкът на проектните предложения, които не са допуснати до научно оценяване се публикува на интернет страницата на Фонда.

Само проектни предложения, преминали успешно проверката за административно съответствие и допустимост, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

6.2. Етап 2: Научна и техническа (финансова) оценка

Временните научно-експертни комисии организират оценяването и извършват класиране на кандидатстващите в конкурса проекти на основа на научната им оценка в изпълнение на чл. 15, ал. 2 на ЗННИ.

Критериите за научна оценка са обособени в 6 групи, определени в чл. 25 на ЗННИ. За всяка група е определен максимален брой точки, които отразяват степента на съответствие на проектното предложение по посочените вторични критерии.

6.2.1. Научна оценка на проектно предложение

Научната оценка се извършва от независими оценители, които се определят и осъществяват дейността си съгласно Правилника на Фонда.

Всеки проект се разглежда и оценява от двама оценители при спазване принципите на безпристрастност, компетентност и избягване конфликт на интереси. Оценителите за съответната научна област получават достъп до административното описание на проектните предложения, допуснати до оценяване, и посочват проектите, които са компетентни да оценяват. ВНЕК проверява декларираната от кандидатите за оценители компетентност. Въз основа на определената компетентност съответната ВНЕК определя чрез жребий по двама оценители за всяко проектно предложение. Освен декларацията, предвидена в Правилника на Фонда, оценителите декларират, че няма да бъдат включени като членове на колектива на проекти, финансирани по конкурса, в който участват като оценители, или да получават заплащане по такива проекти като външни изпълнители. Членове на ИС на Фонда и на ВНЕК за съответната област на конкурса не могат да бъдат оценители.

В срок до две седмици оценителят изготвя индивидуална писмена рецензия (Карта за научна оценка на проектното предложение), в която дава мотивация за числовия израз на оценката по всеки от подкритериите и ги сумира за всеки критерий. Максималната стойност на оценката е 100 точки. Ако смята за необходимо, оценителят може да препоръча промени в работната програма и/или финансовия план на проекта.

Карта за научна оценка на проектно предложение

Критерии за научна оценка на проектните предложения	Максимален брой точки
1. Насоченост на изследванията в съответствие с Националната стратегия за научни изследвания	**3**
Фундаментални и насочени фундаментални изследвания в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030. Обосновка на оценката по критерий 1 /задължително/	3
2. Актуалност и значимост на научната проблематика	**20**
Актуалност на проектното предложение и значимост на научните цели Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	10
Оригиналност и иновативност на научното изследване и реалистичност на предлаганата методология Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	10
3. Съотносимост с регионалните, националните и европейските приоритети в областта на научните изследвания	**4**
Съответствие на проекта с насоките за подкрепа на научни изследвания, определени в ЗННИ: - създаването на нови научни знания; - българската история, език, култура и национална идентичност; - насърчаване на технологичния трансфер и развитието на природните, техническите, хуманитарните и обществените науки и иновациите; - решаването на важни проблеми в областта на икономиката, образованието, селското стопанство, екологията, обществените процеси, човешките ресурси, сигурността, отбраната и здравето Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	2
Съответствие на проекта с целите на програмата Хоризонт Европа на ЕК: включващи фундаментални научни изследвания: върхови научни постижения, глобални предизвикателства, разширяване на участието.	2

Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	
4. Качество на научните изследвания – предмет на проекта	**41**
Оценка на работната програма: адекватност и реалистичност на работната програма; до каква степен предложения изследователски подход е подходящ за постигане на целите на проектното предложение Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	9
Оценка на план за управление на проекта и на потенциалните рискове Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	4
Научен опит на ръководителя на проекта в областта на проектно предложение (отчитайки значимостта на научните публикации, опит в успешни проекти) Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	9
Научен опит на научния екип в областта на проектното предложение (отчитайки значимостта на научните публикации). Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	8
Участие на млади учени, постдокторанти, докторанти и студенти (под 5% от колектива: 0 т., от 5 до 10% включително: 1 т.; от 10 до 17% включително: 2 т.; от 17 до 25% включително: 3 т.; над 25%: 4 т.) Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	4
Налична научна инфраструктура и капацитет на базовата и партньорските организации, необходими за изпълнение на проекта Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	5
Допустимост на предвидените дейности Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	2

5. Очаквани резултати, свързани с нови знания и практическото прилагане или решаване на социални проблеми	**23**
Принос на очакваните резултати към развитието на съответната област от науката Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	5
Оценка на въздействието на резултатите от изпълнението на проекта върху обществото и принос към решаване на проблеми, свързани с обществените предизвикателства Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	5
Повишаване капацитета на кандидатстващата/ите организация/и и квалификацията на членовете на колектива Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	6
План за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др. Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	3
Потенциал за продължаване на изследванията и след приключване на проекта, вкл. участие в рамковата програма за наука и иновации на ЕС, оперативни програми и други. Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	4
6. Законосъобразност, икономичност, целесъобразност и балансираност на разходите	**9**
Допустимост на предвидените разходи Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	4
Реалистичност, икономичност и обоснованост на финансовия план	5

Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	
Обща числова оценка	**100**
Мотивирано заключение /задължително/ **Препоръки за промяна на работната програма или финансовия план /ако е приложимо/**	
Критерии за отпадане на проектното предложение	
Проектното предложение не се допуска до участие в класирането, ако се установи , че научните изследвания, включени в проектното предложение, не са фундаментални. **Становище, дали научните изследвания, включени в проектното предложение, са фундаментални** (Само ако отговорът на първия въпрос по-долу е „да“, а отговорите на втория и третия въпрос са „не“, то изследването е фундаментално съгласно Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации)	**Да/Не**
Представлява ли изследването експериментална или теоретична дейност, предприета с основна цел за придобиване на нови знания за фундаменталните причини за явленията или наблюдаемите факти?	Да/Не
Задължителна обосновка:	
Цели ли изследването каквото и да било пряко търговско приложение или използване?	Да/Не
Задължителна обосновка:	
Предвижда ли се изготвянето на патент, полезен модел или друга форма на защита на интелектуална собственост?	Да/Не

Числовата оценка по всеки подкритерий се определя по следните показатели:

- Максимална стойност: проектното предложение напълно отговаря на изискванията на подкритерия;
- Междинна стойност: проектното предложение частично отговаря на изискванията на подкритерия;
- Минимална стойност (0): проектното предложение не отговаря на изискванията на подкритерия.

Оценителите обосновават писмено оценката си по всеки от подкритериите като обосновката трябва да бъде конкретна, с ясно формулирани аргументи и съответстваща на дадената числова оценка.

При поставяне на максимална оценка или нулева оценка за даден критерий е необходима допълнителна конкретна обосновка на тази оценка.

При установяване от ВНЕК на:

- липса на обосновка;
- при несъответствие на обосновката с проектното предложение или с числовата оценка;
- при липса на числова оценка по някои от критериите;
- при грешка при сумиране на стойностите;

картата се връща на оценителя за корекция в тридневен срок. **Ако картата не бъде коригирана в този срок, оценителят не получава възнаграждение за оценката и ВНЕК определя друг оценител.** Членът на ВНЕК, извършил проверката на картата за научна оценка, потвърждава с подпис, че картата е попълнена коректно и съответства на проектното предложение.

Картите за научна оценка се предоставят на съответната ВНЕК, която разглежда оценките поотделно за всяко проектно предложение като:

1. установява съответствието на определените точки с мотивите по всеки критерий и с методиката за оценка на проектите и сравнява оценките на оценителите.
2. при наличие на съответствие и при разлика между числовите оценки на оценителите от 15 или по-малко точки, формира комплексна числова оценка на проекта като средно аритметично от оценките на оценителите.
3. при разлика в индивидуалните оценки повече от 15 т. ВНЕК организира обсъждане между оценителите, при което оценителите имат възможност да променят оценките си, като представят нова карта за научна оценка на проектното предложение. Комплексната числова оценка за проектното предложение се определя като средноаритметично на получените оценки.

ВНЕК или ИС на Фонда не могат да променят оценките на независимите оценители. Проектни предложения, чиято обобщена числова оценка е по-ниска от 80 точки, не се включват в класирането на проектите и не могат да бъдат предложени за финансиране.

6.2.2. Техническа (финансова) оценка на проектно предложение

Независимите оценители извършват и техническа (финансова) оценка на проектните предложения, която не засяга научната оценка и класирането на проектните предложения. Тя включва и проверка и оценка на реалистичността, ефективността и допустимостта на всички предвидени дейности и разходи. В случай че в процеса на техническа (финансова) оценка

оценителите установят наличието на обстоятелства (напр. включени в проектното предложение недопустими дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложени дейности и/или разходи и др.), предлагат на ВНЕК изменение на бюджета на проектното предложение. Промените в бюджета не могат да доведат до увеличаване размера на исканото финансиране. Поради това в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

В случай че по време на финансовата оценка се установи наличие на недопустими разходи или на разходи, които не са съпоставими с пазарните цени за аналогични активи, потвърдени от ВНЕК, ИС на Фонда коригира или премахва съответните разходи от бюджета на проекта.

Извън тази проверка е възможно да бъдат установени и други обстоятелства, които да изискват допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи съгласно т. 5.4 от Насоките. Допълнителни разяснения и документи от кандидатите могат да бъдат изискани от ВНЕК като за целта ще бъде предоставян срок от 7 дни от датата на получаване на искането за предоставяне на допълнителни разяснения/документи, като денят на получаване на искането не се брои.

6.3. Класиране на кандидатстващите за финансиране проекти

Проектните предложения се класират от ВНЕК на основа на получените числови стойности на научната оценка. В класирането се включват научноизследователските проекти, чиято обобщена или окончателна оценка надвишава прага от 80 точки от възможните 100 точки в картата за оценка. Проектните предложения се класират поотделно за всяка от области в т. 1.1 от Насоките.

При еднакви числови оценки на две или повече проектни предложения, приоритет при класирането има проектното предложение с по-висока числова оценка по критерий 4. При равенство на точките по критерий 4, приоритет при класирането има числовата оценка по критерий 5.

Всяка ВНЕК класира проектните предложения в низходящ ред на оценката и изготвя списък на проектните предложения за финансиране в рамките на предварително определените средства в т. 2.1 от Насоките. За извършените дейности по организацията на оценяването и класирането на проектните предложения ВНЕК изготвя доклад до ИС, към който прилага класирането и списъка на проектните предложения за финансиране. Докладът се подписва от всички членове на ВНЕК. Всеки член на комисията има право да изрази писмено особено мнение с кратко изразена обосновка.

Изпълнителният съвет в съответствие с Правилника на Фонд „Научни изследвания“ с решение утвърждава класирането и определя проектите, които ще бъдат финансирани, както и размера на предоставеното финансиране.

Решението на ИС се публикува на интернет страницата на Фонда в петдневен срок от приемането му. Към решението се прилага списък на класираните проекти, съдържащ следната информация:

1. Заглавие на проекта;

2. Базова организация;

3. Ръководител на научния колектив;

4. Комплексната числена оценка на проекта.

За одобрените за финансиране проекти се публикува и общият размер на отпуснатото финансиране, резюме на проекта и списъка на членовете на научния колектив.

В срок от 30 работни дни след приемане на решението на ИС Управителят изпраща на ръководителите на научните колективи получените научни оценки, мотивите към тях и комплексната оценка на представеното от тях проектно предложение.

При установяване на техническо несъответствие или несъгласие с научната оценка в срок от две седмици след получаване на научната оценка ръководителят на проектното предложение може да подаде мотивирано възражение до управителя. Ако при разглеждане на възраженията комисията по възражения установи, че има ясни доказателства за допуснати процедурни нарушения и/или технически грешки по даден критерий на оценката, изпраща проектното предложение за оценяване на друг независим оценител, който прави нова оценка по съответния критерий в съответствие с насоките и методиката на конкурса. Крайната оценка за проектното предложение се определя, като се коригира оценката по критерия, за който е възразено. За проекти, получили при крайната оценка равен или по-висок брой точки от последния финансиран в дадената научна област проект, се прави общо класиране на проектите по тази процедура за конкурса. Финансирането на проектите се осъществява по низходящ ред в рамките на утвърдения в Годишната оперативна програма бюджет за тази цел.

Нефинансираните проектни предложения се съхраняват в архива на Фонда за срок от 5 години, считано от решението на ИС за класирането в конкурсната процедура.

Финансираните проекти се съхраняват в архива на Фонда за срок от 5 години, считано от приключването на проекта.